MASTERCLASS PARTICIPATIECOALITIE 2020

'Aan de slag met 50% lokaal eigendom'

buurkracht. hier energie samen LSA bewoners.nl de natuur en milieufederaties

Waarom 50% lokaal eigendom?

- Draagvlak om projecten te laten slagen
- Goed proces met een gelijkwaardige samenwerking
- Opbrengsten blijven in de omgeving
- Iedereen kan meedoen

Draagvlak = vertrouwen

Als omgeving meedoet wordt slagingskans projecten groter

Ingrediënten draagvlak

1. Mensen uit de omgeving (mede)eigenaar van de energieprojecten
2. Eerlijke verdeling lusten en lasten
3. Uitwisseling kennis, ervaring en ondersteuning
4. Beleid voor toegang omgeving bij ontwikkeling energieprojecten

Lokaal eigendom en de RES

Gemeente is aan zet bij voorwaarden participatie

- Nu op tijd om beleid op te stellen
- Gemeente bepaalt voorwaarden voor planologische medewerking via beleid
- RO wetgeving gaat om ruimtelijke gronden
- Toetsen aan RO wetten en regels is volgende stap

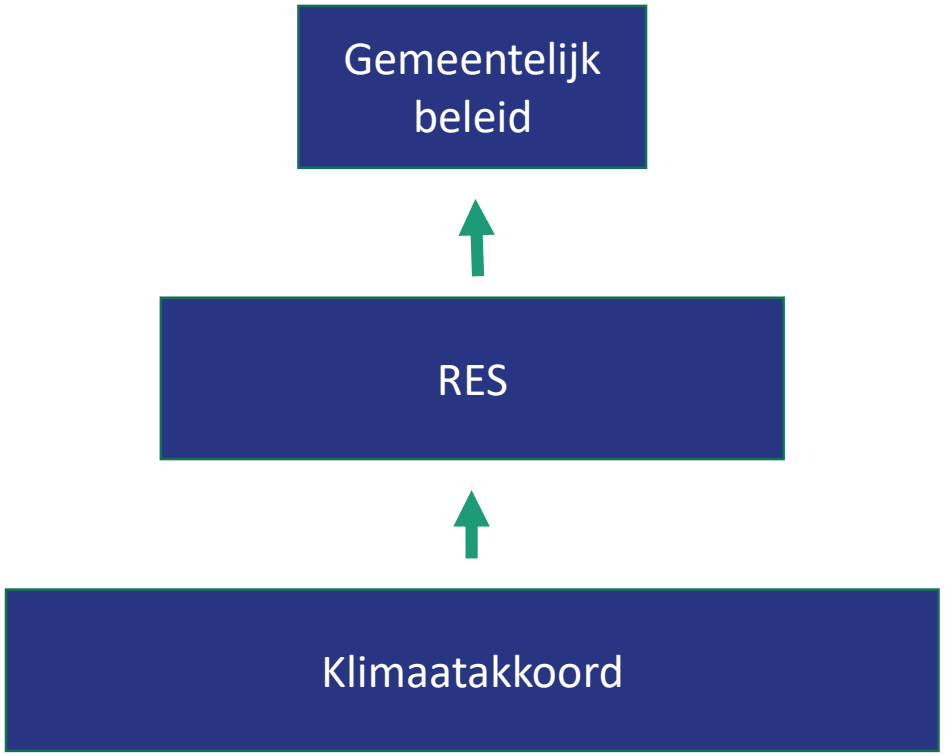

Waarom alleen over eigendom

- Veel vragen over eigendom
- Iedereen kan meedoen belangrijk principe
- Gemeente en stakeholders bepalen zelf beleid
- Participatiewaaier

Participatiewaaier

Opties voor projectparticipatie bij zon- en windprojecten op land

November 2019

Procesparticipatie in het project

De initiatiefnemer doorloopt samen met de omgeving een proces om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Hieruit volgen afspraken over het ontwerp van het energieproject, over de ruimtelijke inpassing en/of over financiële participatie en opbrengsten voor de omgeving.

Mede-eigenaarschap

Omwonenden profiteren mee als mede-eigenaar van een wind- of zonneproject, via een vereniging of coöperatie

Financiële deelneming

Omwonenden nemen risicodragend deel aan een project, bijvoorbeeld door aandelen, certificaten of obligaties

Omgevingsfonds

Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt, zoals een sportclub of wijkvereniging

Omwonendenregeling

Direct omwonenden ontvangen voordeel, bijvoorbeeld in de vorm van verduurzaming van hun woning of korting op groene stroom

Geen draagvlakmaker

- Een energiecoöperatie is geen draagvlakmaker
- Het gaat om een goed proces.
- Lokaal eigendom → coöperatie→ goed proces

Programma

Programma

Algemeen 50% lokaal eigendom

- Context masterclass
- Over draagvlak
- Wat staat er in het Klimaatakkoord?

Beleid voor lokaal eigendom

- Uitgangspunten
- Voorbeelden

Lokaal eigendom in praktijk

- Best practices

Financiën 50% lokaal eigendom

- Resultaat
- Financiering

Wat staat er in het Klimaatakkoord?

Hoofdstuk Elektriciteit (C5)

Procesparticipatie

- Overheden verantwoordelijk communicatie energietransitie.
- Werkwijze participatie in gedragscodes en ruimtelijke kaders
- Handreikingen

Foto: Betuwewind

Wat staat er in het Klimaatakkoord?

Hoofdstuk Elektriciteit (C5)

Omgevingsparticipatie

- initiatiefnemer start proces voor wenselijke

  + haalbare vormgeving participatie
- bevoegd gezag controleert
- Omgevingsovereenkomst + projectplan participatie
- 50 % eigendom van de productie van de

  lokale omgeving (burgers en bedrijven)

Foto: Betuwewind

Wat staat er in het Klimaatakkoord?

Hoofdstuk RES (D7)

- Uitnodigend proces rond de RES
- Participatie belangengroepen, bedrijven en bewoners verankeren
- Mee-ontwikkelen en mede-eigenaar
  → baten in regio
- Richtlijnen

Foto: Deltawind

Praktijk voorbeelden van eigendom van de omgeving

Praktijkvoorbeeld

Limburg (en langzaam over heel Nederland)

- Wind
- 6 windturbines
- Ontwikkelaar 50%
- Energiecoöperatie 50%
- Initiatiefnemers werken vanaf begin samen met coöperatie
- Vergoeding aan directe omgeving

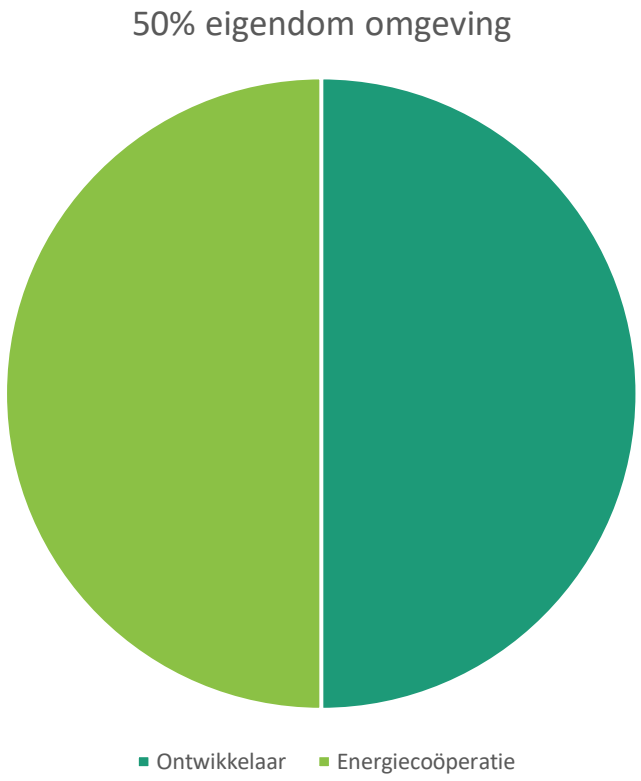

Praktijkvoorbeeld

Zuid Holland

- Wind
- 8-11 windturbines
- Ontwikkelaar 33%
- Energiecoöperatie 33%
- Grondeigenaren en agrariers (zonder grond in gebied) 33%
- Initiatiefnemers werken vanaf begin samen met coöperatie
- Vergoeding aan directe omgeving

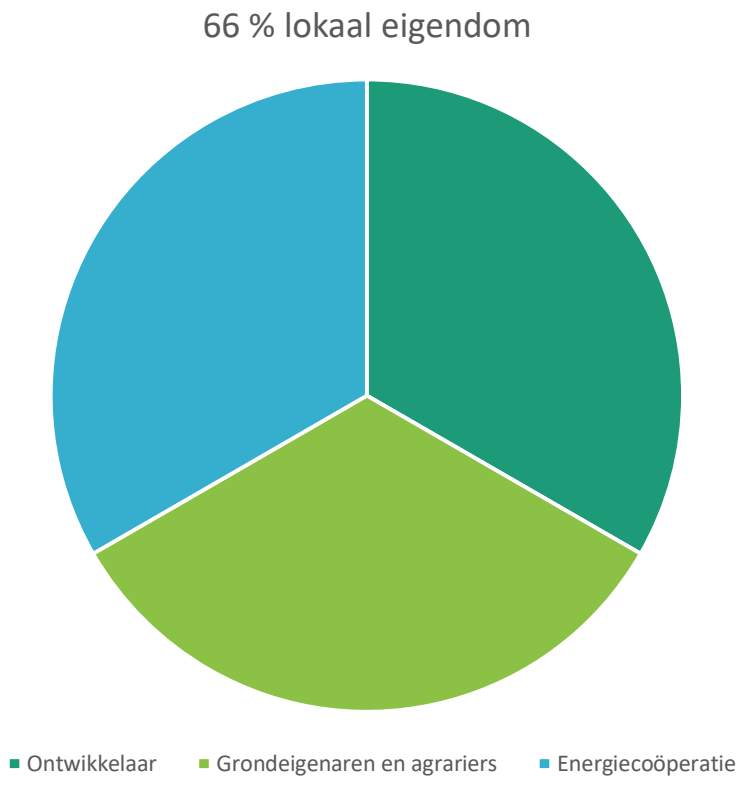

Praktijkvoorbeeld

Zeewolde

- Wind
- 87 windturbines
- Energiecoöperaties 5%
- Grondeigenaren en bewoners (agrariers) in het gebied 95%
- Initiatiefnemers werken vanaf begin samen met coöperatie
- Vergoeding aan omgeving in gebiedsgebonden bijdrage

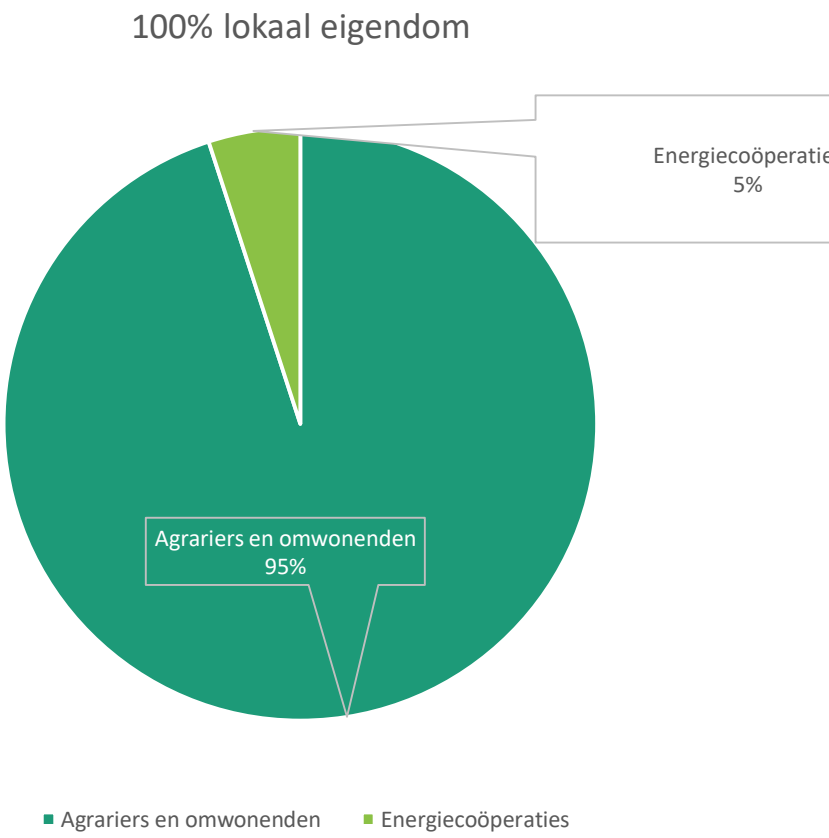

Praktijkvoorbeeld

Gelderland

- Wind
- 3 windturbines
- Initiatiefnemers van 5 grondeigenaren en ontwikkelen zelf
- Ontwikkelaar minderheidsbelang
- Initiatiefnemers werken vanaf begin samen met coöperatie
- 1 windturbine komt in eigendom van coöperatie
- Participerende burgers korting op stroomrekeningen
- Vergoeding aan directe omgeving

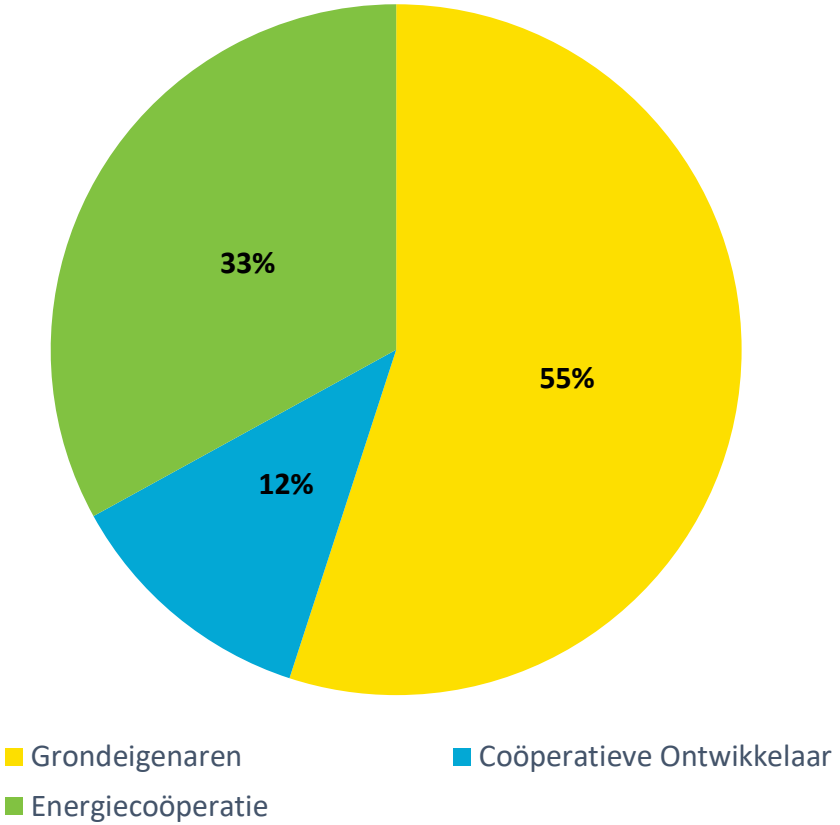

Praktijkvoorbeeld

Achterhoek

- Zonproject
- Initiatief van Energiecoöperatie; Coöperatie wil > 50% lokaal eigendom
- Dus: grondeigenaren benaderen samenwerkende ontwikkelaar en die verzorgt voorfinanciering en ontwikkeling

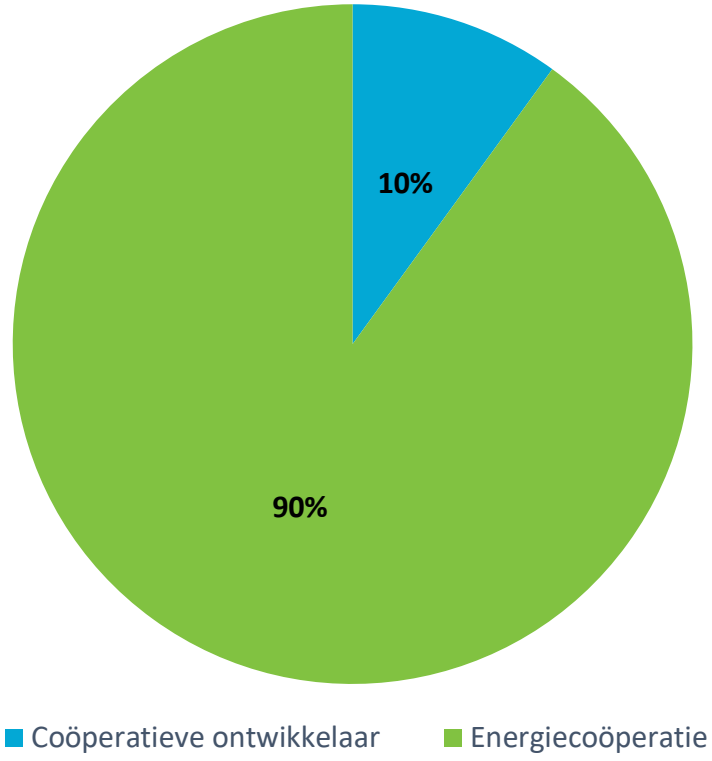

Praktijkvoorbeeld

Groningen

- Zon
- Initiatiefnemers verenigde grondeigenaren
- Samenwerking met energiecoöperatie
- Ontwikkelaar staat garant voor toetreding coöperatie
- Merendeel van belang afgestaan
- Participatie wordt bedacht door werkgroep van bewoners, met formele adviesfunctie aan de B.V.

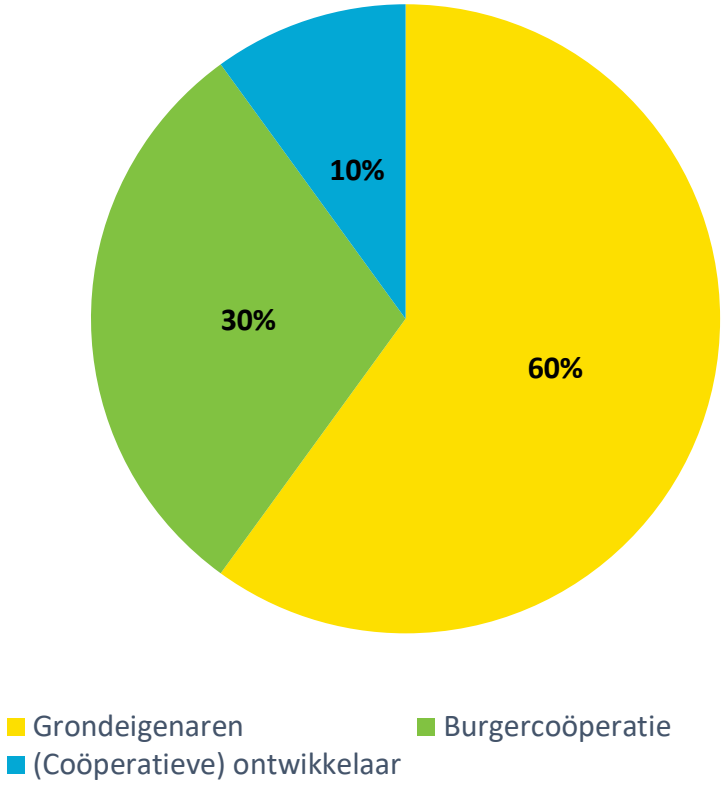

Effect deelname coöperatie

Effect van deelname coöperatie

- Coöperatieve projecten worden sneller gerealiseerd
- Winst van de coöperatie vloeit terug naar de omgeving
- Coöperatie kan professionaliseren

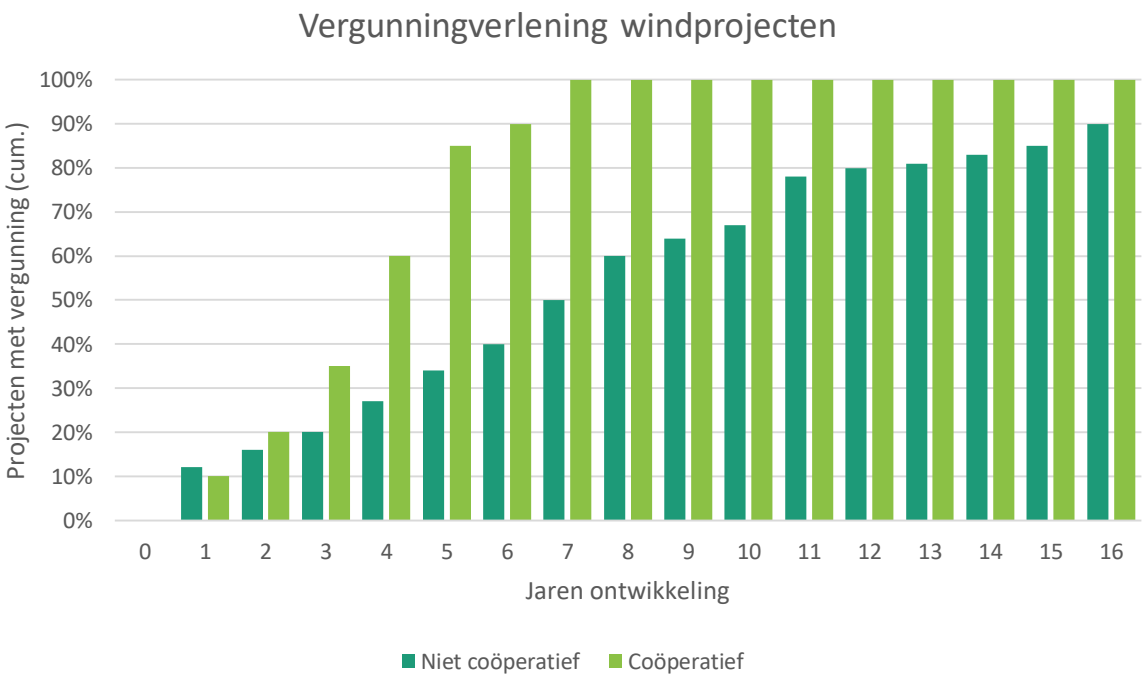

Bron: Radboud Universiteit

Conclusie

Het is niet nieuw.

- Burgercoöperaties bestaan al 30 jaar en helpen elkaar
- Er is veel kennis en kapitaal onder alle coöperaties
- Coöperatie kan professionaliseren
- Stel niet de vraag óf het kan maar hoe het kan

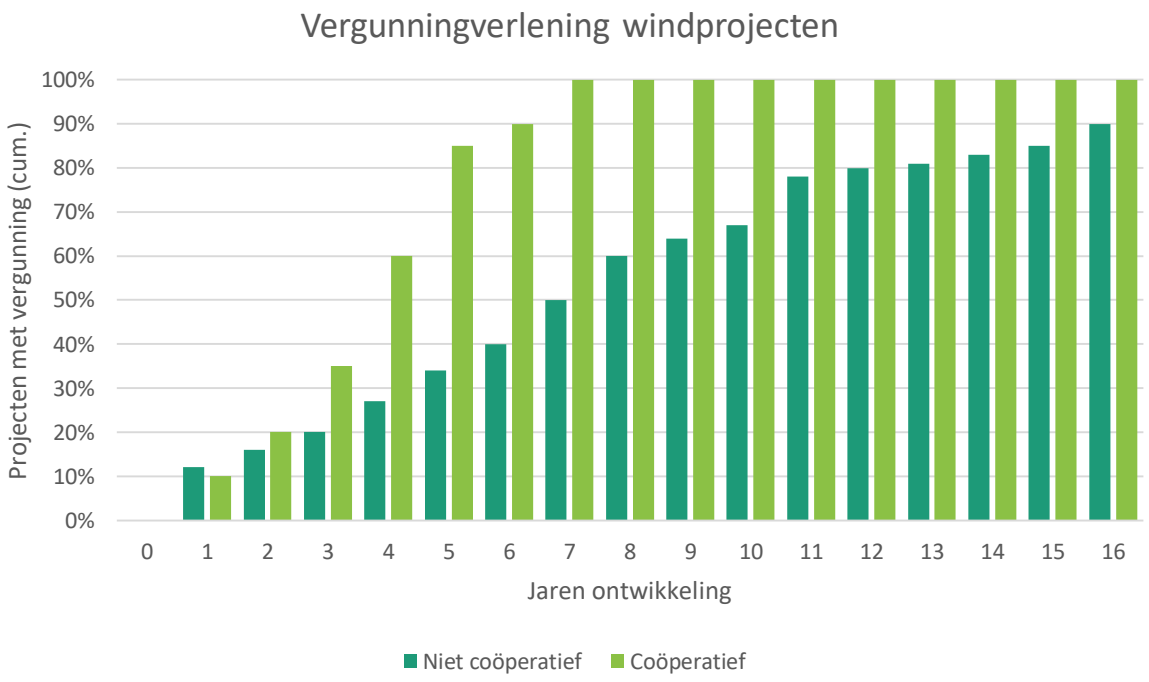

Bron: Radboud Universiteit